

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
طرح دوره «نوزادان»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: نوزادان		تعداد واحد: ۱ واحد نظری
گروه هدف: دانشجویان دکترای تخصصی مامایی		پیش نیاز یا همزمان درس: مراقبتهای دوره پس از زایمان
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: اساتید فوق تخصص نوزادان و اساتید گروه مامایی		شماره درس: ۱۳۰۰۲۵
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر آذر نعمت الهی	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: مامایی
اطلاعات تماس:		
- نشانی محل کار: شیراز- میدان نمازی- دانشکده پرستاری- مامایی حضرت فاطمه (س) - ایمیل: azar.nematollahi@gmail.com - تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۱۴ - ساعات دسترسی به استاد ۱۲-۱۳		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)
در این درس دانشجویان با هدف ارتقاء سلامت نوزاد، برای مراقبت همه جانبه از نوزاد در مرحله عبور از زندگی داخل رحمی و تطابق با زندگی خارج رحمی آماده می گردند. این درس ایجاد توانایی برای شناخت اصول و مفاهیم مراقبت های معمول از نوزاد و شناسایی نوزاد در معرض خطر و درک آگاهی های لازم در زمینه مشکلات، ابنورمالیتی ها و عوارض نوزادی است. بعد از اتمام این دوره دانشجویان قادر خواهد بود که با تستهای تشخیصی رایج در دوره نوزادی، تعادل آب و الکترولیتها، تعادل اسید و باز در نوزادان، پایش تغذیه ای، برنامه ACORN، انواع Mode ونتیلاتور و کاربرد آن در نوزادان، استفاده از اکسیژن درمانی و انواع داروهای مجاز و غیر مجاز دوره نوزادی آشنا شوند.
اهداف درس
هدف کلی: آشنایی فراگیران دراداره نوزاد سالم و اداره و پیگیری نوزاد پرخطر، اصول تغذیه با شیرمادر و شیردهی و استفاده ازوسایل کمک شیردهی، داروها و شیر مادر
اهداف اختصاصی
اهداف شناختی
- با ارزیابی نوزاد سالم و مراقبتهای رایج بعد از تولد آشنا شود.   - نوزاد بدحال و بیمار را براساس برنامه Acorn مشخص کرده و نحوه مراقبت از نوزاد براساس این برنامه را شرح دهد.   - نیازهای تغذیه ای نوزادان را بیان کند و با اصول تغذیه نوزادان سررس و نارس آشنا شود.   - اصول مایع درمانی و تعادل آب و الکترولیت در نوزادان را بداند و در مراقبت از نوزاد به کار گیرد.

- (۵) با آگاهی از اهمیت تعادل اسید و باز در نوزادان به تفسیر گازهای خونی پرداخته و اقدامات درمانی را در اختلالات اسید و باز بشناسد.
- (۶) با تفسیر انواع آزمایشات مورد نیاز دوره نوزادی آشنا شود.
- (۷) هیپربیلیروبینمی، پاتوفیزیولوژی، انواع آن و عوارض ناشی از آن برای نوزاد را توضیح دهد.
- (۸) درمانهای هیپربیلیروبینمی شامل انواع فتوتراپی و تعویض خون را توضیح داده و با مراقبتهای جامع قبل، در حین و پس از هر درمان آشنا شود.
- (۹) علایم و نشانه های آتروزی مری، مکنونیوم ایلئوس، هیرشپرونک و انتروکولیت نکروزان را توضیح داده، نحوه تشخیص، روشهای درمانی و مراقبتهای مربوط به هریک را شرح دهد.
- (۱۰) با دستگاه ایمنی نوزاد، عوامل بیماریزا، عفونتهای شایع و نحوه انتقال عفونت به نوزاد و درمانهای لازم برای عفونت نوزادی آشنا شود.
- (۱۱) علایم و نشانه ها، روشهای درمانی و مراقبت از نوزاد در بیماریهای سندرم زجر تنفسی، سندرم آسپیراسیون مکنونیوم و آپنه را شرح دهد.
- (۱۲) اصول و روشهای اکسیژن درمانی در نوزادان و نحوه مراقبت جامع از نوزاد تحت تهویه مکانیکی را شرح دهد
- (۱۳) فارماکولوژی نوزادی شامل اصول تجویز داروهای استنشاقی، گازهای استنشاقی، داروهای مکمل، داروهای مخدر و سایر داروهای مورد نیاز نوزادی را یاد بگیرد.
- (۱۴) روشهای رایج تهویه مکانیکی در نوزادان و نحوه تنظیم ونتیلاتور برای نوزاد مبتلا به انواع اختلالات تنفسی را شرح دهد.
- (۱۵) روشهای رایج جدا نمودن نوزاد از دستگاه ونتیلاتور، آمادگی نوزاد برای جدا شدن و پایش نوزاد پس از جدا شدن از دستگاه تهویه مکانیکی را بیان نماید.

اهداف مهارتی

- (۱) نوزاد سالم را ارزیابی کند و مراقبتهای رایج بعد از تولد را برای نوزاد انجام دهد.
- (۲) دانشجو قادر باشد نوزاد پرخطر، نارس یا بیمار را شناسایی کند و برنامه مراقبتی جهت هر نوزاد تدوین و اجرا کند.
- (۳) با جستجو در مجلات معتبر و پایگاههای داده مرتبط با فیلد نوزادان، موضوع کنفرانس دانشجویی را انتخاب کرده و با هدایت استاد، آن را ارائه دهد.
- (۴) با مراحل احیاء نوزادان آشنا شود و بتواند در نوزادان نیازمند احیاء به کارگیرد.

اهداف نگرشی

- (۱) دانشجو در مراقبت از نوزاد و خانواده متعهد به بکارگیری منابع معتبر علمی و به روز باشد و مراقبت جامع حرفه ای، اخلاقی و توأم با شفقت ارائه نماید.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی : شیوه تدریس در این درس گروهی میباشد و با مشارکت اساتید مامایی، اساتید فوق تخصص نوزادان یا دستیاران فوق تخصص نوزادان خواهد بود.

روش تدریس حضوری: سخنرانی کوتاه استاد، بحث و گفتگو و ارائه سمینارهای دانشجویی با هدایت استاد

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- Nelson text book of neonates last edition

منابع آموزشی کمکی

- بسته خدمتی مراقبت از نوزاد سالم
- درسنامه مراقبت بحرانی نوزاد در معرض خطر. ACORN.
- درسنامه احیاء نوزادان

تجهیزات و امکانات آموزشی

- کامپیوتر

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• مشارکت در بحث و گفتگوی مشارکتی در هر جلسه	۲
	• برگزاری کنفرانس دانشجویی	۵
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	• تمرین عملی و post test کارگاه احیاء نوزادان	۳
	• آزمون پایان ترم	۱۰
جمع کل		۲۰

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه فرمایید.

گروه هدف: دانشجویان دکتری تخصصی مامایی		سال ورودی:	زمان ارائه درس:			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
۱	طبق برنامه اداره کل آموزش		- ارزیابی نوزاد سالم و مراقبتهای رایج بعد از تولد براساس بسته خدمتی مراقبت از نوزاد سالم. - ارزیابی نوزاد بدحال و بیمار براساس برنامه ACORN و نحوه مراقبت از نوزاد براساس این برنامه - مراقبت تکاملی از نوزاد نارس (NIDCAP)	ارائه دانشجویان	دانشکده پرستاری و مامائی	حضور
۲			- تغذیه با شیرمادر ، مزایا ، وضعیتها و طرق مختلف شیردهی ، داروهای مجاز و غیر مجاز در شیردهی - نیازهای تغذیه ای نوزاد، اصول تغذیه نوزاد رسیده و نارس	ارائه دانشجویان		
۳			اصول مایع درمانی و تعادل آب و الکترولیت در نوزادان	اساتید گروه نوزادان		
۴			- شناسایی اختلالات اسید و باز(اقدامات درمانی در اختلالات اسید و باز) - تفسیر گازهای خونی وسایر آزمایشات مورد نیاز دوره نوزادی	اساتید گروه نوزادان		
۵			شناخت انواع هیپربیلیروبینمی، پاتوفیزیولوژی، تشخیص و درمانهای رایج وعوارض ناشی از آن	اساتید گروه مامایی		
۶			آشنایی با بیماریهای تنفسی: سندرم زجر تنفسی، سندرم آسپیراسیون مکنونیوم و پنومونی و....(علایم ، تشخیص ودرمان)	اساتید گروه مامایی		
۷			- آشنایی با عفونتهای نوزادی (دستگاه ایمنی نوزاد، عوامل بیماریزا، عفونتهای شایع ودرمانهای لازم) - علایم و نشانه های مکنونیوم ایلئوس، هیرشپرونک و انتروکولیت نکروزان(تشخیص واقدامات درمانی)	اساتید گروه نوزادان		
۸			- اصول و روشهای اکسیژن درمانی در نوزادان - فارماکولوژی نوزادی شامل اصول تجویز داروهای استنشاقی، گازهای استنشاقی، داروهای مکمل، داروهای مخدر و سایر داروهای مورد نیاز نوزادی	اساتید گروه نوزادان		
۹			- روشهای رایج تهویه مکانیکی در نوزادان و نحوه تنظیم ونتیلاتور برای نوزاد مبتلا به انواع اختلالات تنفسی ومراقبت جامع از نوزاد تحت تهویه مکانیکی - روشهای رایج جدا نمودن نوزاد از دستگاه ونتیلاتور، آمادگی نوزاد برای جدا شدن و پایش نوزاد پس از جدا شدن از دستگاه تهویه مکانیکی	اساتید گروه نوزادان		